ZPRÁVA PORADCE CHOVU PRO TERVUERENY (2021)

Počet evidovaných chovných jedinců:
V klubu je ke konci roku 2021 evidováno celkem 42 chovných psů ve věku do 10-ti let, využíváno bylo i pět starších psů a 45 chovných fen. Počet chovných zvířat nadále klesá. Z uvedených chovných fen některé nikdy nebyly navzdory pokročilému věku kryty a tak šance na jejich využití v chovu je minimální. Celková genetická variabilita také není příliš dobrá, nadále probíhá koncentrování chovu na méně, o to intenzivněji chovajících chovatelských stanic a toto se týká jak exteriérových, tak pracovních linií.

Krycí listy:
V roce 2021 bylo vystaveno 24 elektronických krycích listů na 24 různých fen v majetku 14-ti různých CHS. Bylo nakryto celkem 23 fen od 14-ti různých chovatelů.

Tabulka využitých psů v chovu v roce 2021

Jméno psa	Celkem krytí	Zabřezlo fen	Neúspěšná krytí	Počet zapsaných štěňat v roce 2020
Aranel Malstef	**1**	**1**		(štěňata narozená až v r.2022)
Arton Maltegro (SK)	**1**	**1**		(štěňata narozená až v r.2022)
Casyka's Guts	**2**	**2**		**16**
D'Artagnan	**1**		**1**	
Dashur Djalli z Kovárny	**1**	**1**		**7**
Decent Demon z Kovárny	**1**		**1**	
Elyos du Moulin du Verger	**2**	**-**	**2**	
Erd Těchlovice		**1**		**6** (6 z krytí v roce 2020, narozených v roce 2021)
Hard Black Ozzy z Kovárny – groen.	**1**	**1**		**10** (z toho 3x Groenendael a 7x Tervueren – mezivarietní krytí s fenou Tervuerena)
Charon Deabei	**1**	**1**		**4**
Kenzo (DK)	**1 (*)**	**1**		**6**
Lotto du Clan des Druides (F)	**1**	**1**		**0** (císařský řez, 3 štěňata, všechna mrtvá)
Pivo Deabei	**2**	**2**		**11**
Seager z Kovárny (PL)	**1**	**1**		**5**
Sorbo Randy Dog	**1**	**1**		**8**
Twister Deabei (SK)	**2**	**2**		**12**
Vano Deabei	**1**	**1**		**6**
Wait a Sec! z Kovárny	**2**	**2**		**11**
Zephyr Uphen z Kovárny	**1**	**1**		**8**

(*) – krytí chlazeným spermatem

	Rok 2021	Rok 2020
Počet krytí	23	15
Úspěšná krytí	18	12
Počet vrhů	17 (+1 vrh narozený z krytí ze sklonku roku 2020; -2 vrhy narozené až v roce 2022)	16 (+5 vrhů narozených z krytí ze sklonku roku 2019; -1 vrh narozených roce 2021)
Vrhy ze zahraničních krytí	4	5
Počet živě narozených štěňat	114 (61 psů + 53 fen)	111 (55 psů + 56 fen)
Počet živě narozených štěňat na vrh	6,71	6,94
Mrtvě narozených štěňat celkem	5	6

Uhynulých / utracených štěňat	4	4
Zapsáno do PK	110 štěňat (58 psů + 52 fen) (nárůst o 8,9% vůči roku 2020)	101 štěňat (52 psů + 49 fen) (nárůst o 55% vůči roku 2019)

Vyštěpenci a mezivarietní krytí v roce 2021

Vyštěpení Tervuereni z Groenendaelů – B vrh Terrangro Royal – 1P+1F gris
D vrh BribiaDai – 1P gris
K vrh Sen Vysočiny – 1F gris

Tervuereni z mezivarietních krytí – G vrh White Talisman – 3P (2x gris) + 4F (vše gris) z MV TER x GROE
- B vrh Tibi Ipsi Crede – 1P+1F z MV MAL x TER

Vyštěpení Tervuereni nejsou započítáni ve statistické tabulce (viz výše). Tervuereni z mezivarietního krytí vrhu G White Talisman jsou započítáni u Tervuerenů (matka Tervueren), Tervuereni z vrhu B Tibi Ipsi Crede jsou započítání u Malinoisů (matka Malinois)

Importy v roce 2021:

Popisné přehlídky a povahové testy:

V roce 2021 se zúčastnili základní bonitace při klubových/speciálních výstav celkem 2 psi a 7 fen. Všichni splnili bonitaci s tím, že pěti chybělo ještě dodat další podmínky chovnosti (DNA profil, DKK+DLK, přeregistraci, apod.). Ke konci roku 2021 všichni, až na jednoho psa, chybějící podmínky doplnili a stali se tak Chovnými. Uvedenému psu chybí stále DNA profil/ověření původu.

Na rozšířené bonitaci se předvedlo 7 psů a 7 fen, z toho až na jednu fenu všichni na akcích zkraje roku 2021, kde byl kvůli Covidu zkrácený PT. Všichni se nechali změřit a až na jednoho psa s předkusem byli také všichni uchovnění (jedna fenka po doložení RTG DKK a DLK, což do několika málo dní po akci doplnila).

Celkem se akcí zúčastnilo 13 zvířat exteriérové krve, 8 zvířat pocházející z kombinace pracovní a exteriérové krve a 2 psi z čistě pracovní krve.

Co se týče exteriérových vad na obou typech bonitací, nemám nějaké významné připomínky a situace je víceméně konstantní. Exteriéroví jedinci často inklinují ke slabším hrudníkům a předhrudím, nicméně výrazně se podařilo utlumit hypertipické sklony (podkvadratičnost, strmost, římské nosy, příliš jemné čelisti). U pracovních zvířat nebo zvířat s příměsí pracovní krve zase častěji vidíme mohutnější hlavy s nedostatečnou modelací, šířeji nasazené a nesené uši, překvapivě ale letos nebyly žádné výrazné excesy v délce kostry či přestavěnosti a strmosti pánevních končetin. Neuchovněný pes s předkusem měl rovněž více významných exteriérových vad.

Na povahových testech byli předvedeni celkem 1 pes a 3 feny, dále 7 psů a 6 fen bylo předvedeno na zkráceném povahovém testu, který byl zařazen z důvodů proveditelnosti PT v době epidemických opatření. Tento zkrácený PT obsahoval cviky měření, chování v kruhu a střelbu. Jedna fena se postupně zúčastnila obou povahových testů.

U plných povahových testů byly výsledky vynikající:

100 bodů: 1 pes + 2 feny (75%, vloni 20%)
91-99 bodů: 1 fena (25%, vloni 40%)
81-90 bodů: nikdo (0%, vloni 20%)
71-80 bodů: nikdo (0%, vloni 0%)
61-70 bodů: nikdo (0%, vloni 20%)
60 a méně bodů: nikdo (vloni 0%)

Celkový průměr: **99,75 bodů** *(v roce 2020 – 87,4 bodů, v roce 2019 – 90,3 bodů, v roce 2018 - 96,33 bodů, v roce 2017 - 84,14 bodů, v roce 2016 – 88,45 bodů, v roce 2015 – 94,57 bodů; v roce 2014 – 90,43 bodů, v roce 2013 – 91 bodů, v roce 2012 - 90,35 bodů, v roce 2011 - 88,54 bodů)*

Alpha Deabei, Yahoodka z Kovárny a Wait a Sec! z Kovárny získali maximální počet bodů 100, netradiční aport předvedla Alpha Deabei a Yahoodka z Kovárny. Alpha Deabei předvedla i velmi pěknou obranu 1P,1P.

Zkrácený povahový test nebyl sčítán, aby nedocházelo k matení veřejnosti s klasickým povahovým testem. Nicméně pro potřeby statistiky sečteno níže – maximum **40 bodů.**

40 bodů: 3 psi + 2 feny (38,46%)
36-39 bodů: 2 psi + 2 feny (30,77%)
30-35 bodů: 2 psi + 2 feny (30,77%)
Méně než 30 bodů: nikdo

Celkový průměr: **37,62 bodů**

Maximální počet bodů získaly Yni Yll z Kovárny, Yahoodka z Kovárny, Browning z Kotrčova mlýna, Colt Deabei a Fors Novterpod. Nejnižší počet bodů získal Aranel Malstef a Fixa Novterpod (oba 34b.)

V rámci tří cviků, které měly oba povahové testy shodné, bylo průměrně toto bodování:
Měření: 94,7% možných bodů, chování v kruhu: 95,9% možných bodů a střelba 95,3% možných bodů. Ostatní cviky na plném povahovém testu byly za 100% bodů. Celkově tedy možné konstatovat výrazně lepší výsledky, než vloni.

Onemocnění skeletu:

V roce 2021 bylo v ČR vyhodnoceno 38 Tervuerenů, z toho 16 převážně nebo kompletně pracovní linie, 7 polo pracovní a 15 převážně nebo kompletně výstavní linie.
Výsledky byly po loňském roce opět výborné, co se týče rozložení mezi výstavní a pracovní linií, tak HD C jedinec byl z výstavní linie, HD B jedinci byli jeden z výstavní a jeden z polopracovní linie.

RTG DKK

	Rok 2021	*Pro srovnání*	
		Rok 2020	*Rok 2019*
HD A	**92,11%** (35 jedinců)	**82,35%** (14 jedinců)	**96,3%** (26 jedinců)
HD B	**5,26%** (2 jedinci)	**11,76%** (2 jedinci)	**3,7%** (1 jedinec)
HD C	**2,63%** (1 jedinec)	**5,88%** (1 jedinec)	**0%**
HD D	**0%**	**0%**	**0%**
HD E	**0%**	**0%**	**0%**

RTG DLK:
Všichni tervuereni vyšetření na DKK, podstoupili také vyšetření na DLK a to s výsledkem 35x 0/0 a 3x nález 1.stupně (2x na obou loktech, 1x na jednom lokti). V případě pozitivních jedinců se jednalo o jedince z pracovní nebo polopracovní linie.

Vyšetření SA, OCD, PL a LTV:
V roce 2021 bylo vyšetřeno 29 Tervuerenů na spondylartrózu (SA), všichni s výsledkem SA 0. Vyšetřováno je tedy kolem 78% všech rentgenovaných Tervuerenů. Dále bylo vyšetřeno 21 jedinců na OCD, z toho jeden s nálezem na jednom rameni, zbylí negativní. 1 fena byla vyšetřena na luxaci patelly s výsledkem PL 0/0. 11 jedinců má výsledek vyšetření LTV, v devíti případech LTV 0 a ve dvou LTV1 (oba pracovní linie), osm z nich má i výsledek L7 – normální počet obratlů. K tomuto vyšetření je třeba říct, že dva pozitivní jedinci mají výsledek z doby, kdy MVDr.Ekr zapisoval pouze odchylky od normálního stavu, tedy pozitivitu. Nyní již vystavuje standardní protokoly a je možné zvířata i dovyhodnotit, jak bylo provedeno u jedné feny (rentgenována v dřívějších letech, nyní jen dovyhodnocení LTV a L). Je tedy obtížné z tak malého čísla navíc ještě zkresleného způsobem hodnocení dělat závěry. Nicméně pozitivní LTV se nám vyskytlo i v roce předchozím (50% vyšetřených dokonce LTV3) a bylo by tedy vhodné, aby chovatelé tomuto vyšetření věnovali patřičnou pozornost. LTV je vrozený stav, nemá na něj vliv zátěž ani výkon, ale bohužel pozitivní LTV mají vliv na nerovnoměrné zatěžování kostního a kloubního aparátu psa a často vedou k rozvoji spondylartrózy a dysplasie kyčelního kloubu.

Vyšetření očí:
V roce 2021 opět zorganizoval klub hromadné vyšetření DOV. V současné době víme o 13 dospělých vyšetřených BOT, z toho 9 bylo vyšetřeno opakovaně a 2 vrzích tervuerena (10 štěňat) plus jednom štěněti vyštěpeném z Groenendaelů, všichni zmínění jsou DOV prostí. Jeden záchyt dědičné katarakty byl hlášen chovatelem fenky bez oficiálního protokolu vyšetření očí. Jako každý rok, vyšetření podstupují většinou jednorázově zájemci o selekci a jinak opakovaně v zásadě pouze tři, čtyři chovatelé.

Zpracovala Hana Pisarčíková